

Miroslav Svítek

Víc než součet částí

Systemový pohled na proces poznání

ACADEMIA

edice

Víc než součet částí

Systemový pohled na proces poznání

Miroslav Svítek

Víc než součet částí

Systemový pohled na proces poznání

ACADEMIA
Praha 2013

Kniha byla vydána s podporou Akademie věd České republiky

Recenzenti:

prof. Ing. Alica Kalašová, CSc.

doc. MUDr. Jiří Kofránek, CSc.

prof. Ing. Mirko Novák, DrSc.

prof. Ing. Ivan Zelinka, Ph.D.

Obsah

Slovo úvodem	9
1 Osobní předmluva	13
2 Klasický svět systémů a procesů	17
2.1 Úvod do klasických systémových věd	19
2.2 Zpětná vazba a rezonance	34
2.3 Dynamické vlastnosti	36
2.4 Solitony	38
2.5 Deterministický chaos	40
2.6 Kybernetika	46
2.7 Autonomní agenti a systémové aliance	49
2.8 Informační fyzika	54
2.9 Znalostní sítě	62
3 Kvantový svět systémů a procesů	65
3.1 Úvod do kvantových systémových věd	66
3.2 Superpozice kvantových stavů	71
3.3 Propletenost kvantových stavů	76
3.4 Jednoznačnost kvantových modelů	81
3.5 Kvantové řazení systémů	83
3.6 Kvantové počítače	86
3.7 Kvantové znalostní sítě	89
4 Vědomí a kvantové systémové vědy	96
4.1 Kvantové informační pole	96
4.2 Kvantová holografie	98
4.3 Kvantové modely chování živých organismů	100
4.4 Kvantová interpretace vědomí	102
4.5 Kvantová informační fyzika	106

5 Praktické aplikace systémových věd	109
5.1 Zajištění integrity systému	115
5.2 Zpracování heterogenních dat	122
5.3 Lidský faktor jako součást systému	125
5.4 Globální architektura systému	128
5.5 Telekomunikační prostředí	138
5.6 Hodnocení efektivity systémů	143
5.7 Dohledové systémy	150
5.8 Organizační architektura	155
5.9 Řízení rozsáhlých projektů	162
6 Budoucí vývoj systémových věd	169
6.1 Globální konvergence vědních oborů	170
6.2 Konvergence oborů v rámci systémových věd	173
6.3 Systémový rozvoj technických oborů	174
6.4 Komplexní modely pro udržitelný rozvoj	177
6.5 Komplexní modely v biologických vědách	183
6.6 Politické aspekty v systémových vědách	187
6.7 Etika a moudrost systému	192
Poděkování na závěr	196
Publikace	198
Slovník základních pojmů	202
Rejstřík	219

O autorovi

Prof. Dr. Ing. Miroslav Svítek, EUR ING je děkanem Fakulty dopravní ČVUT a vedoucím Ústavu dopravní telematiky. Vystudoval obor radioelektroniky na Fakultě elektrotechnické ČVUT a zároveň absolvoval Státní konzervatoř v Praze, obor akordeon. Je též profesorem aplikované informatiky na Fakultě přírodních věd Univerzity Matěja Bela v Banské Bystrici a čestným profesorem na Universidad Autonoma de Bucaramanga v Kolumbii. Od roku 2006 je prezidentem Sdružení pro dopravní telematiku (SDT), které zahrnuje více než 80 organizací zabývajících se tímto oborem. V teoretickém

výzkumu se zabývá kvantovým modelováním systémů a procesů. V aplikačním výzkumu se zaměřuje na návrh a implementaci složitých dopravně-telematických systémů. Podílel se na vedení mnoha národních i mezinárodních projektů vědy a výzkumu. Je autorem či spoluautorem více než 200 odborných publikací a pěti monografií. V roce 2008 získal zlatou Felberovu medaili za rozvoj ČVUT a v roce 2010 stříbrnou medaili Univerzity Matěja Bela za rozvoj a budování oboru Informatika. Za monografii *Quantum System Modeling, Principles and Applications* mu byla udělena cena rektora ČVUT za prestižní vědeckou publikaci.

Publikace *Víc než součet částí vede k zamyšlení nad novými poznatky z oblasti systémových věd. Základními prvky systému na nejnižší úrovni jsou signály v podobě elementárních informačních konstruktů, v další úrovni jsou to data, která již mohou tvořit zprávu nesoucí informaci, vyšší úroveň tvoří znalosti. Samostatnou oblastí informačních systémů jsou emoční agencie.*

Informace odpovídá na otázky: Kdy? Kde? V jakém vztahu? Jak dlouho? Jak vysoko? A podobně. Vedle toho znalost odpovídá na otázky: Jak? Proč? S jakým výhledem? V jakých kauzálních vztazích? Kde je příčina? Jaký bude důsledek? Jak formulovat modely objektů a procesy na objektech? A podobně. Právě na sdílení a tvorbě nových znalostí vyrůstá znalostní společnost jako společnost s vysokou produkční, inovační a socioorganizační schopností, s vysokou adaptibilitou na měnící se vnější podmínky. Je však tato společnost moudřejší? Jak z pohledu shora definovaných prvků systému probíhají procesy rozhodování v případě systémů s vyšší moudrostí? Jakou roli hraje kvantový charakter těchto systémů? Existují analogie mezi informačním a fyzikálním prostředím?

Je očividné, že všechny výše uvedené otázky lze shrnout pod jeden pojem, jímž je globální konvergence základních znalostí z jednotlivých vědních oborů do systémově orientovaných vědních disciplín. V tomto pojetí mohou systémové vědy sehrávat výraznou úlohu v procesu poznání a být přínosem pro budoucí udržitelný rozvoj lidské společnosti.

ISBN 978-80-200-2286-8

9 788020 022868

www.academia.cz